

BRAFA viert 100 jaar surrealisme

MET HOMMAGE AAN PAUL DELVAUX

Honderd jaar surrealisme. Aanleiding voor BRAFA Art Fair in Brussel om een grote hommage te brengen aan de Belgische surrealist Paul Delvaux. Van 28 januari tot 4 februari zal in de Brussels Expo een speciale tentoonstelling gewijd zijn aan deze invloedrijke kunstenaar. Tekst **Floris Kappelle**

Met 132 deelnemende galeries uit veertien landen bezet kunstbeurs BRAFA al decennia een prominente plek op de internationale beurskalender. Men kan zich laven aan een waaier van specialismen, van de oudheid tot hedendaagse kunst, in een beursontwerp dat publiek trekt van over de gehele wereld. Brussel heeft veeleisende bezoekers dan ook veel te bieden.

Surrealistisch als België

'In 2024 vieren we de 100e verjaardag van het surrealisme', verklaart Harold t'Kint de Roodenbeke, voorzitter van BRAFA. 'België wordt als land vaak omschreven als surrealistisch, een term die perfect lijkt te passen bij onze vaak onconventionele manier van doen. In deze context brengt de Stichting Paul Delvaux een eerbetoon aan de grote Belgische schilder om de dertigste verjaardag van zijn overlijden te memoreren.' Voor de gelegenheid wijdt de Koninklijke Kamer van Kunsthandelaars in België zijn stand volledig aan de werken op papier van Delvaux.

Zelf staat t'Kint de Roodenbeke met zijn galerie al zo'n twintig jaar op BRAFA. Hij specialiseert zich in schilderijen, beeldhouwkunst en werk op papier uit de 19e en 20e eeuw.

'Op de PAN heb ik ook gestaan en dan merk je dat Nederland een speciale band heeft met België. De verzamelaars die ik daar heb ontmoet nodig ik sindsdien altijd uit voor BRAFA. Vaak krijg ik te horen dat onze beurs voelt als familie en dat voelt goed. Met de verbreding van het aanbod trekken wij de laatste jaren een breder publiek. We zien veel meer jongeren die zeggen dat de BRAFA een must is. Ook de verhuizing naar Brussels Expo aan de noordkant van de stad helpt mee: heel makkelijk bereikbaar als je uit Nederland komt.'

Delvaux in de spotlights

In de hommage aan Delvaux (1897-1994) worden bezoekers meegenomen naar een mysterieuze wereld waarin Delvaux raadselachtige figuren in architecturale decors plaatst. Zijn indeling bij het surrealisme vond hij zelf te formalistisch en te oppervlakkig. Hij noemde zijn stijl liever een poëtisch realisme, waarmee hij grote bekendheid verwierf. Na een avontuur bij de architectuuropleiding nam hij de afslag naar de afdeling schilderkunst. Verlaten stations en treinen trokken eerst zijn aandacht als onderwerp, maar vanaf 1924 staan menselijke figuren centraal in zijn grote kleurrijke composities. Op zoek naar zijn eigen stijl ontdekte hij het expressionisme waarin hij een nieuwe manier vond om zichzelf te kennen en zijn diepste gevoelens vorm te geven. Inspiratiebronnen als De Chirico en Magritte stuurden zijn werk naar een surrealistische fantasiewereld vol symbolische figuren, voorwerpen en gebouwen waarmee hij een emotionele band had. We zien vervreemdende decors met onverwachte skeletten, elementen uit de antieke architectuur, treinstations en groene wijken. Verrassende en verontrustende combinaties die hem wereldfaam brachten.

Zo beschouwde Andy Warhol, die hij in 1981 in Brussel ontmoette, Delvaux als een van de grootste kunstenaars van zijn tijd, ondanks of misschien wel dankzij het controversiële werk van soms omstreden religieuze scènes met skeletten. Om zijn werk te delen met zo veel mogelijk mensen werkte hij in 1979 mee aan de oprichting van de Stichting Paul Delvaux die nu bij BRAFA zijn opwachting maakt.

Coup de cœur

Managing Director Beatrix Bourdon is al dertig jaar verbonden aan BRAFA. Een goede beurs, onthult zij, is als het leggen van een puzzel met 20.000 stukjes die perfect moeten passen. Met een dynamisch team wordt gewerkt aan een beurs die door de jaren enorm is geëvolueerd en gegroeid. >>

< Paul Delvaux, *Les Ombres avec charte*, 1965, 125x231 cm (foto Vincent Everarts © Foundation Paul Delvaux, Belgium, SABAM 2023)

> Ikoon, *Deesis en apostelrij* (vier panelen), 17e eeuw, Klein-Azië, mogelijk Smyrna (nu Izmir). Bij Heutink Ikonen

< Gerrit Rietveld (1888-1964), *Originele 'Rood Blauwe stoel'*, ontworpen in 1919/1923. Bij Galerie van den Bruinhorst

< Bram Bogart (1921-2012), *GeelBaanGroen*, 1970. Bij Rueb Modern and Contemporary Art

< Jan van Goyen (1596-1656), *Gezicht op het strand van Scheveningen*, 1641. Bij Douwes Fine Art

'Er zijn almaar meer beurzen, vaak erg commercieel. Dat is het verschil met BRAFA. Daarom organiseren we ook geen mini-BRAFA's in andere steden. Ons doel is om te verbeteren en te verbreden. Wellicht met niches als fotografie en street art. In de jaren 80 keek niemand naar Basquiat, en nu is hij een van de populairste kunstenaars van deze tijd. Je moet daar niet aan voorbij gaan. BRAFA bestaat al bijna zeventig jaar, het is een toegankelijke beurs die met haar tijd meegaat en steeds meer Nederlanders trekt. Een eclectische beurs met solide bagage en een goede naam. Wat ik koester zijn de mooie ontmoetingen, bijvoorbeeld met eregasten als Christo, Julio Le Parc, Gilbert & George en Arne Quinze. Belangrijk vinden wij terugkerende verzamelaars, internationalisatie en een langdurige band met de standhouders. Verder nodigen

we elk jaar als eregast een minder bekende non-profit organisatie uit. Dit jaar is dat het Paul Delvaux Museum in Koksijde aan de Vlaamse kust. Zeer de moeite waard. Voor mij blijft kunst altijd een coup de cœur, zeker deze editie met als thema het surrealisme, echt iets Belgisch, met kunstenaars als Ensor, Magritte, Broodthaers en Delvaux.'

Nederlandse deelnemers

Nieuw gezicht op BRAFA is Galerie Heutink Ikonen uit Zwolle. Met ikonen van de 16e tot 19e eeuw uit de Balkan, Rusland, Griekenland, Egypte en Ethiopië keert een bijzonder specialisme terug naar de beurs. Een van hun niet te missen stukken is de zeer zeldzame en monumentale 17e-eeuwse *Deësis* uit Klein-Azië. Andere Nederlandse deelnemers weerspiegelen diversiteit en kwaliteit. We zien vertrouwde gezichten als Dr. Lennart Booij Fine Art & Rare Items met prachtige art nouveau stukken, zoals het glaswerk van René Lalique en Emile Gallé. Galerie Van den Bruinhorst uit Kampen brengt als vertrouwd een mooi aanbod van ontwerpen van De Stijl. De gerenommeerde Amsterdamse kunsthandel Douwes Fine Art staat garant voor schilderijen van welbekende Hollandse Oude Meesters, onder andere een geanimeerd zicht op Scheveningen van Jan van Goyen.

Must-visit

Studio 2000 Art Gallery uit Blaricum neemt ons mee naar de late 19e en vroege 20e eeuw met werken van Nederlandse schilders. Meer recente kunstgeschiedenis wordt belicht door Rueb Modern and Contemporary Art. Met zijn intense kleurstelling trekt het door Bram Bogart gemaakte *GeelBaanGroen* hier de aandacht. Voor sieradenliefhebbers is VKD Jewels een must-visit, met Europese en Amerikaanse antieke en vintage sieraden, onder andere van ontwerper Angela Cummings. Floris van Wanroij Fine Art toont middeleeuwse sculpturen en

schilderijen van Oude Meesters uit zowel de Noordelijke als Zuidelijke Nederlanden. Eyecatcher is een kleine Madonna met kind, een mooi voorbeeld van de Mechelse beeldhouwkunst van het begin van de 16e eeuw.

> Kees van Dongen (1877-1969), *La blonde au corsage noir*, ca. 1930. Bij Studio 2000 Art Gallery

> Emile Gallé (1846-1904), *Geëmailleerde vaas*, ca. 1895. Bij Dr. Lennart Booij Fine Art & Rare Items

> *Madonna met kind*. Mechelen, laatgotisch, 1e kwart van de 16e eeuw. Bij Floris van Wanroij Fine Art

Baronian met passie

Vijftig jaar geleden opende Albert Baronian zijn eerste galerie. Vanaf het begin oogstte hij internationaal succes met Arte Povera-kunst, geometrische abstractie, de Neue Wilden, en het enigmatische Londense duo Gilbert & George. Daarnaast bracht hij een groot aantal Belgische kunstenaars en verkende hij nieuwe artistieke richtingen en stromingen die de afgelopen decennia hun stempel hebben gedrukt op de kunstscene. Zijn galerie legt de focus op de lange termijn ontwikkeling van kunstenaars en de contacten met internationale galeries en musea. Baronian staat bekend als een gepassioneerde galeriehoudster met een gevoelige smaak. 'Met 65.000 bezoekers is BRAFA hét jaarlijks hoogtepunt waar ik verzamelaars en collega's uit de kunstgemeenschap ontmoet. Ook uit Nederland, zeker na onze presentaties van werk van Jan Schoonhoven, Jan Andriessse en Jan van de Pavert. Over de grens bezoek ik graag Voorlinden, Van Abbe en het Stedelijk. De Nederlandse musea zijn de beste van Europa, in België zie ik vooral de grote kracht van particuliere verzamelaars, met wie wij sterke relaties onderhouden.' <<

brafa.art

